

PM Rotel I (Dnr KS 2020/1623)

Anmälan om svar på remiss av Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027 för eventuella synpunkter

Remiss från Näringsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remissen godkänns.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) beskriver Sveriges prioriteringar inom ramen för de Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), d.v.s. Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska Socialfonden (ESF+) samt Europeiska Havs och Fiskerifonden (EHFF) för programperioden 2021-2027.

Partnerskapsöverenskommelsen lägger grunden till förbättrad samordning mellan fonderna samt för att undvika överlappning dem emellan; detta i syfte att nå ett mer effektivt programgenomförande och ett sammantaget bättre utfall av insatserna. Strukturen, inklusive rubriker, för partnerskapsöverenskommelsen är given av EU-kommissionens riktlinjer.

Näringsdepartementet har den 1 december 2020 skickat ut remissen Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027 till bland annat Stockholms stad för eventuella synpunkter.

På grund av kort remisstid har staden skickat in stadsledningskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret föreslår att överenskommelsen starkare betonar vissa delar, till exempel energieffektivisering genom innovationsutveckling i fastighetsbestånd.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remissen godkänns.

Stockholm den 10 februari 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Partnerskapsöverenskommelsen 2021-2027 Utkast

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) beskriver Sveriges prioriteringar inom ramen för de Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), d.v.s. Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska Socialfonden (ESF+) samt Europeiska Havs och Fiskerifonden (EHFF) för programperioden 2021-2027.

Partnerskapsöverenskommelsen lägger grunden till förbättrad samordning mellan fonderna samt för att undvika överlappning dem emellan; detta i syfte att nå ett mer effektivt programgenomförande och ett sammantaget bättre utfall av insatserna. Strukturen, inklusive rubriker, för partnerskapsöverenskommelsen är given av EU-kommissionens riktlinjer.

Näringsdepartementet har den 1 december 2020 skickat ut remissen Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027 till bland annat Stockholms stad för eventuella synpunkter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har tagit del av utskickat remissunderlag om *Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027 (N2020-02875)* och tackar för möjligheten att komma med inspel.

Kapitel 1. Val av politiskt mål

Inom ramen för politiskt mål 1 ***Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling*** framhävs behovet av att öka den digitala mognadsgraden över hela landet kopplat till ERUF. För att möta digitaliseringens utmaningar behöver ett bredare utgångsperspektiv antas.

Stora delar av näringslivet står inför stora utmaningar bland annat behoven av omställning bland underleverantörer inom tillverkningsindustrin och ökande krav på digitalisering inom hälso- och sjukvården samt omsorgen. Covid-19 har medfört stora påfrestningar på äldreomsorgen, vilket även kan resultera i ojämlika effekter på folkhälsan. Detta skapar stora behov av nytänkande och strukturförändringar, inte minst genom digitalisering.

Stockholms stad föreslår således en starkare betoning på de omställningsinsatser som offentliga aktörer i samverkan med näringslivet kommer behöva genomföra för att **utveckla och underlätta tillgången till tillgängliga digitala lösningar**.

Inom ramen för politiskt mål 1 ***Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling*** framhävs även behovet av att stödja små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft kopplat till ERUF.

Många små och medelstora företag har påverkats negativt utav pandemin. Nyföretagandet inom Stockholmsregionen är dock relativt starkt men stödet för att omsätta idéer till praktiskt genomförande behöver stärkas för att ge små och medelstora företag jämlik tillgång till stöd och goda förutsättningar för tillväxt. Insatser behöver genomföras inom exempelvis

marknadskompletterande kapitalförsörjning i tidiga skeden, rådgivning och stöd för affärsutveckling samt även en övergripande utveckling av det regionala innovations- och företagsfrämjande systemet.

Stockholms stad föreslår således en starkare betoning på **ökat stöd till små och medelstora företag som ger kvinnor och män, oavsett härkomst och funktionsförmåga goda förutsättningar för tillväxt.**

Inom ramen för politiskt mål 2 *Grönare och koldioxidsnålare Europa* framhävs behovet av energibesparingar och teknikutveckling i syfte att bidra till energiomställningen och att nå miljö- och klimatmålen kopplat till ERUF. Vidare framhävs att nya lösningar och innovationer skall utgå utifrån regionala förutsättningar vilket välkomnas särskilt.

Städer med tät bebyggelse i stadskärnor, hög ekonomisk aktivitet och befolkningstillväxt står för en ansevärd del av landets energiförbrukning. Fastighetssektorn står jämte transportsektorn, för den största energianvändningen vilket gör att landets urbana tillväxtmotorer står inför de största utmaningarna.

Stockholms stad föreslår således en starkare betoning på **energieffektivisering genom innovationsutveckling i fastighetsbestånd.**

Inom ramen för politiskt mål 2 *Grönare och koldioxidsnålare Europa* framhävs vikten av att nå miljö- och klimatmålen med fokus på tekniska lösningar samt cirkulär ekonomi kopplat till ERUF.

För att nå EU:s klimatmål om 55% minskade utsläpp till 2030 behövs stora insatser inom transportsektorn. Med hänsyn till att transporter utgör en stor andel av energianvändningen och utsläppen finns behov av att utveckla innovationer för exempelvis minskade transporter i stadsmiljöer, digitalisering av stadstransport, infrastruktur för alternativa bränslen, ökad kapacitet i transportsystemet samt nya lösningar för multimodal mobilitet. Programmet kan ej finansiera stora infrastrukturprojekt men kan stimulera samverkan för innovationsutveckling och piloter. Utöver detta finns behov av åtgärder för beteendeförändring vilket kommer vara särskilt viktigt framgent sett utifrån befolkningens förändrade rutiner vad gäller transport och mobilitet med anledning av Covid-19.

Stockholms stad föreslår således en starkare betoning på **transportrelaterade åtgärder med fokus innovationer för klimatpositiv utveckling samt åtgärder för beteendeförändring inom transport och mobilitet.**

Inom ramen för politiskt mål 2 *Grönare och koldioxidsnålare Europa* presenteras inriktningen för Europeiska Havs och Fiskerifonden (EHFF). EHFF ska bland annat stimulera innovation och utveckling av hållbara vattenbruk samt främja bevarandet av akvatiska miljöer och biologisk mångfald samt ett hållbart nyttjande av naturresurserna.

Fiskevård samt åtgärder för att bevara biologisk mångfald är en viktig fråga i kustnära stadsmiljöer särskilt där närhet även finns till presumtiva lekplatser i sjöar och vattendrag. Insatser inom ramen för EHFF behöver gå bortom bevarandet av akvatiska miljöer till att även innefatta åtgärder för att förbättra och återskapa miljöer för fiskbeståndets hela livscykel; till exempel att fiskar kan nå och få reproduktionsområden, uppväxtområden, att fria vandringsvägar finns, ge möjligheter till att förbättra och tillföra strukturer i vattenmiljön för fiskens skull, exempelvis vid kajer och utfyllda områden där den naturliga omväxlande strandzonen försvunnit.

Stockholms stad föreslår således att EHFF programmet i större utsträckning **tar urbana miljöers utmaningar i beaktning** rörande akvatiska miljöer, biologisk mångfald samt fiskevård **där möjlighet ges för kommuner att genomföra insatser i stadsmiljöer.**

Inom ramen för politiskt mål 4 *Ett mer socialt Europa* framhävs flertalet viktiga utmaningar som det nationella socialfondsprogrammet bör tackla inklusive konsekvenserna av den kris som utlösts av Covid-19-pandemin kopplat till ESF+.

Kompetenshöjande, individanpassade insatser är viktiga för att arbetssökande ska kunna stärka sin ställning på arbetsmarknaden och ta de jobb som kommer när konjunkturen vänder. Men likaså är livslångt lärande med möjlighet till exempelvis kompetensutveckling, omskolning och validering en viktig del i att anställda ska kunna behålla sin ställning på

arbetsmarknaden i takt med att arbetslivets krav utvecklas exempelvis till följd av digitaliseringen eller den gröna omställningen.

Stockholms stad vill således understryka vikten av **förebyggande insatser** så som de som beskrivs under Livslångt lärande.

Inom ramen för politiskt mål 4 **Ett mer socialt Europa** redogörs utmaningar som svenska regioner står inför och behov av åtgärder dock saknas resonemang om former för genomförande.

För att säkerställa effekt av genomförda projekt är det viktigt att utpekade insatser genomförs i samverkan med exempelvis högskolor, universitet och andra relevanta aktörer.

Stockholms stad föreslår således en **starkare betoning på vikten av samverkan i genomförandet av insatser, där högskolors och universitets kompetens nyttjas** när så är relevant.

Samordning och komplementaritet mellan fonderna som täcks av partnerskapsöverenskommelsen

Under programperioden 2014-2020 har överlappningen och samordningen mellan programmen som berörs av Partnerskapsöverenskommelsen inte varit helt tydlig, där möjligheterna för projektsökande tolkat olika av programkontor i olika delar av Sverige.

Inom kapitel 2, avsnitt ”Coordination, demarcation and complementarities between the Funds – Article 8(b)(ii) CPR” synliggörs hur de programmen som berörs av partnerskapsöverenskommelsen bidrar till att uppfylla respektive politiskt mål. Exempelvis konstateras ERUF och ESF+ inom ramen för politiskt mål 1 ”ska använda de möjligheter att finansiera kompetensutveckling och livslångt lärande som finns i den fondgemensamma förordning”.

Stockholms stad vill således betona vikten av att **i genomförande av programmen tydligt kommunicera hur de fondöverskridande finansieringsmöjligheterna kan nyttjas.**

Kapitel Komplementaritet och synergier mellan fonderna som täcks av partnerskapsöverenskommelsen och EU:s övriga finansieringsinstrument.

Inom kapitel 2, avsnitt ”Complementarities and synergies between the funds covered by the Partnership Agreement and other Union instruments – Article 8(b)(iii) CPR” framhävs bland annat programmet **Digitala Europa** och dess synergier till ERUF programmet.

I avsnittet lyfts synergier rörande kompetensutveckling samt innovationsinsatser genom Europeiska digitala innovationshubbar. Då Digitala Europa utöver detta vill stödja utveckling och praktiskt införande av digitala lösningar i samverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor bör även denna aspekt belysas.

Stockholms stad vill således betona vikten av att synliggöra synergier mellan programmet Digitala Europa och ERUF i frågor som rör **utveckling, tillgång och införande av digitala lösning.**

Kapitel 2 lyfter även synergier mellan ERUF programmet och **Horisont Europa** vilket välkomnas. Särskilt viktigt är det att hitta synergier inom politiskt område 2 **Ett grönare och koldioxidsnålare Europa** där den totala budgeten är avsevärt mindre än i politiskt område 1. Insatser inom regionalfonden fungera som språngbräda till större internationella projekt med finansiering från Horizon Europe. Staden ser det vara av stor vikt att planering och mobilisering inför utlysningar sker i nära samverkan med relevanta aktörer i regionen samt att det förs dialoger med andra relevanta kontaktpunkter för andra fonder och program.

Stockholms stad vill således betona vikten av att fondansvarig myndighet för ERUF samt de nationella kontaktnoderna för Horisont Europa, **i genomförande av programmen framhäver mervärdet av synergier mellan programmen, tydligt kommunicerar hur dessa kan nyttjas samt stödjer sökande i fondöverskridande processer.**

Inom kapitel 2 framhävs även **Fonden för ett sammanlänkat Europa** och dess synergier med ERUF med betoning bredband och satsningar inom ramen för den digitala agendan för Europa (DAE).

Fonden för ett sammanlänkat Europa främjar hållbar utveckling med fokus på transport, energi och digitalisering vilket gör det särskilt viktigt att visa på synergier mellan fonden och ERUFs politiska mål 2 *Ett grönare och koldioxidsnåla Europa* med dess fokus på energibesparingar och energieffektiviseringsåtgärder samt behovet av åtgärder för att stödja omställningen av transportsektorn som står för en avsevärd andel av utsläppen.

Stockholms stad vill således betona vikten av att även synliggöra synergier mellan fonden för ett sammanlänkat Europa och ERUF i fråga om **energieffektivisering och grön omställning av transporter.**

Övergripande inspel

Inom ramen för sammanhållningspolitiken 2021-2027 ska *Europeiska Stadsinitiativet* introduceras dock är detta inte synligt varken i kapitel 1 eller kapitel 2. Med det Europeiska Stadsinitiativet ska 6% av ERUFs medel avsättas till hållbar urbana utveckling till stöd för lokala myndigheters arbete med den urbana dimensionen.

Storstäder utgör tillväxtmotorer vars konkurrenskraft, arbetsmarknad och attraktivitet skapar förutsättningar för regional utveckling i övriga delar av landet. Landsbygdens utveckling måste gå hand i hand med storstädernas tillväxt. Samtidigt står städer inför svåra utmaningar rörande såväl den gröna som den digitala omställningen. Den offentliga sektorn måste säkra leverans av samhällsviktiga tjänster samtidigt som återhämtningen efter pandemin måste ske på ett hållbart och klimatpositivt sätt. Särskilt viktiga utmaningar är energieffektivisering inom fastighetsbestånd och grön omställning av transporter där städer med tät bebyggelse i stadskärnor, hög ekonomisk aktivitet och befolkningstillväxt står för en stor del av energianvändningen och utsläppen. Det är därför särskilt viktigt att synliggöra prioriteringarna kopplade till det Europeiska Stadsinitiativet.

Stockholms stad vill således betona vikten av att **synliggöra det Europeiska Stadsinitiativet samt tydliggöra prioriteringarna inom ramen för detta initiativ**, förslagsvis inom Kapitel 1.

Inom ramen för kapitel 2 framhävs synergier mellan ERUF och Interreg URBACT men övriga *Interreg program för perioden 2021-2027* lyfts ej; Stockholms stad vill särskilt betona Interreg Central Baltic och Interreg Baltic Sea.

Interreg, det europeiska territoriella samarbetet, med dess fokus på att utveckla samarbeten över nationsgränser syftar till att utveckla samverkansinitiativ mellan städer och regioner från olika medlemsstater. Programmets prioriteringar ligger i linje med de politiska mål som lyfts i kapitel 1 i Partnerskapsöverenskommelsen. Det finns synergier mellan Interreg-programmen och exempelvis ERUF programmet inom råden så som innovationsutveckling, regional tillväxt, näringslivsutveckling, blåa näringar, klimatanpassning, grön omställning av transport och mobilitet samt digital mognad. Projekt utvecklade inom ramen för ERUF kan med fördel skalas upp och resultat överföras till en bredare geografi i internationella Interreg-partnerskap. Särskilt relevant kan detta vara inom politiskt område 2 där en del utmaningar inom *Ett grönare och koldioxidsnåla Europa* är relevanta för en geografisk yta som sträcker sig bortom Sveriges gränser.

Stockholms stad vill således betona vikten av att **synliggöra de övriga Interreg-program bortom URBACT samt tydliggöra synergier mellan Interreg-programmen samt ERUF**, förslagsvis inom ramen för Kapitel 2.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att detta tjänsteutlåtande är stadens svar på remissen *Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021-2027 för eventuella synpunkter (N2020-02875)*.